
Pismo do Ministra Sprawiedliwości, dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie

Palestra 46/11-12(539-540), 275-277

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Poniżej publikujemy pismo do Ministerstwa Sprawiedliwości – dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie – z uwzględnieniem spotkania w Ministerstwie w dniu 23 września 2002 r.

W nawiązaniu do uprzednio przesłanego stanowiska Prezydium NRA dotyczącego projektów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych – oraz spotkania odbytego w dniu 23 września 2002 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości – Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej na zasadzie art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z 26 maja 1982 (Dz.U. Nr 16 poz. 124, z późn. zm.) przedstawia opinię odnośnie do projektowanego rozporządzenia.

I. Prezydium NRA podtrzymuje swoje stanowisko dotyczące konieczności zwaloryzowania stawek minimalnych. Całkowicie nie do przyjęcia z punktu widzenia interesów klientów jest proponowana zmiana zawarta w § 3 projektowanego rozporządzenia, wyrażająca się w odejściu od zasady, że opłaty stanowiące podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego nie mogą być wyższe niż czterokrotne stawki minimalne określone w rozdziałach 2–4, niezależnie od wysokości tych opłat ustalonych w umowie między adwokatem a klientem. Zastąpienie tego zapisu postanowieniem, że opłaty stanowiące podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego nie mogą być wyższe niż stawka minimalna określona w rozdziałach 2–4 projektowanego rozporządzenia – narusza zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy przez stronę przegrywającą, przewidzianą w procedurze cywilnej oraz w innych ustawach. Godzi także w zasadę respektowania praw nabytych, powodując, że strona reprezentowana przez adwokata w wypadku wygranej sprawy nie otrzyma zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa. Powyższy zarzut doznaje dodatkowego wzmocnienia gdy weźmie się pod uwagę argumenty podnoszone wcześniej, a dotyczące braku waloryzacji stawek minimalnych w projektowanym rozporządzeniu. Negatywne konsekwencje proponowanych w rozporządzeniu zmian naruszają przy tym prawa klientów oraz godzą bezpośrednio w podstawy bytu środowiska adwokackiego, prowadząc do jego pauperyzacji. Pośrednio zaś uderzają także w interesy budżetu Państwa, gdyż spowodują obniżenie dochodów Skarbu Państwa z tytułu podatku VAT oraz podatku dochodowego. Należy bowiem zasadnie założyć, że przyjęcie, iż sądy zasądzać będą od strony przegrywającej koszty zastępstwa prawnego maksymalnie do wysokości minimalnej stawki (dodatkowo jeszcze niezwaloryzowanej) – spowoduje spadek przychodów adwokatów, co będzie miało bezpośrednie konsekwencje dla wpływów budżetu z tytułu ww. podatków.

II. Pomimo powyższych uwag Prezydium stwierdza, że skłonne byłoby zaakceptować proponowaną zmianę projektowanego § 3, a w szczególności przyjęcia zasady, że podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego stanowić będzie stawka minimalna, o ile dokonano by waloryzacji stawek w sposób przedstawiony na spotkaniu w Ministerstwie Sprawiedliwości w dniu 23 września 2002 r.

W szczególności Prezydium NRA proponuje:

1) przyjęcie następującego brzmienia § 7 projektowanego rozporządzenia:

§ 7 Stawka minimalna wynosi przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 1000 zł – 300 zł
- 2) powyżej 1 000 zł do 2 500 zł – 600 zł
- 3) powyżej 2 500 zł do 5 000 zł – 1 200 zł
- 4) powyżej 5 000 zł do 10 000 zł – 4 000 zł
- 5) powyżej 10 000 zł do 25 000 zł – 6 000 zł
- 6) powyżej 25 000 zł do 50 000 zł – 8 000 zł
- 7) powyżej 50 000 zł do 75 000 zł – 10 000 zł
- 8) powyżej 75 000 zł do 100 000 zł – 12 000 zł
- 9) powyżej 100 000 zł do 150 000 zł – 15 000 zł
- 10) powyżej 150 000 zł do 200 000 zł – 18 000 zł
- 11) powyżej 200 000 zł do 400 000 zł – 24 000 zł
- 12) powyżej 400 000 zł do 600 000 zł – 30 000
- 13) powyżej 600 000 zł do 1 000 000 zł – 40 000 zł
- 14) powyżej 1 000 000 – 50 000 zł

2) dokonanie waloryzacji stawek minimalnych w projektowanych paragrafach:

- a) § 8 ust. 1
- b) § 9
- c) § 10 ust. 1 i 2
- d) § 12 ust. 1
- e) § 13
- f) § 14 ust. 1, 2 i 4 w odniesieniu do kwot „nie mniej niż”
- g) § 15 ust. 1 do ust. 6
- h) § 16
- i) § 19 ust. 1 pkt 2 i 3
- j) § 19 ust. 2

poprzez pomnożenie wszystkich wymienionych w powołanych paragrafach stawek minimalnych przez cztery.

3) podwyższenie stawek minimalnych ujętych w § 14 ust. 5:

a) w pkt. 1) do 2 000 zł

b) w pkt. 2) do 1 000 zł

4) nadanie § 20 pkt 1) brzmienia:

„opłatę w wysokości dwukrotnej stawki minimalnej określonej w rozdziałach 2–4, zwiększonej stosownie do postanowień § 17 oraz”

5) dodanie w § 14 ust. 4 pkt 2 po słowach: „za sporządzenie i wniesienie kasacji”: „oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji”,

6) dodanie w § 14 ust. 5 pkt 2 po słowach „skargi konstytucyjnej”: „oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej”,

7) dodanie w § 15 ust. 4 po słowach „warunkowo umorzonego”: „za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie

opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz o braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym oraz za sporządzenie środka odwoławczego w przypadku, gdy sporządzający nie występuje przed sądem”.

III. Prezydium pragnie zauważyć, że proponowane wyżej zmiany w istocie rzeczy nie oznaczają podwyższenia stawek adwokackich. Przyjąwszy dotychczasowe brzmienie § 3 rozporządzenia, które przewiduje jako podstawę do zasądzenia czterokrotność stawek minimalnych – proponowane wyżej zmiany – poza nieistotnymi wyjątkami – jedynie utrzymują stan obowiązujący. Dzieje się tak pomimo podnoszonych w poprzednim stanowisku argumentów odnoszących się do ewidentnej zmiany wartości pieniądza oraz wzrostu wynagrodzeń w stosunku do okresie, gdy wydane zostało rozporządzenie z 12 grudnia 1997 r.

Pomimo zatem zjawisk inflacyjnych w ciągu minionych 5 lat, które zobrazowane są przywołaniem obwieszczeń Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego publikowanych w okresie od wydania rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie z 12 grudnia 1997 r. oraz ogłaszanych obecnie (np. z 12 listopada 1997 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w trzecim kwartale 1997 r. – M.P. Nr 82 poz. 805 oraz z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sektorze przedsiębiorstw w maju 2002 r. – Dz.Urz. GUS Nr 6, poz. 36) – rzeczywista wysokość wynagrodzeń stanowiących podstawę do zasądzenia nie uległaby zmianie. Powołując raz jeszcze dane dotyczące przeciętnych wynagrodzeń stwierdzić należy, że przy końcu 1997 r. wynosiło ono 1 078,65 zł, podczas gdy analogiczne wynagrodzenie obecnie wynosi 2 254,83 zł.

Mając powyższe na uwadze, jak również szczególną sytuację, jaka wynikła z wejścia w życie nowelizacji stosownych przepisów prawa o adwokaturze, a nadto w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 29 maja 2002 – Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej – opiniuje, jak powyżej.

W związku z przygotowywanym projektem ustawy o nadzorze nad samorządami zawodowymi Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wystosowało do Ministra Pracy i Polityki Społecznej Jerzego Hausnera pismo o następującej treści:

Warszawa, 12 listopada 2002 r.

*Szanowny Pan
Jerzy Hausner
Minister Pracy i Polityki Społecznej*

W nawiązaniu do planowanego w dniu 21 listopada 2002 r. spotkania Pana Ministra z przedstawicielami Naczelnej Rady Adwokackiej uprzejmie zamieszczam poni-